

EKOLOŠKI FAKTORI

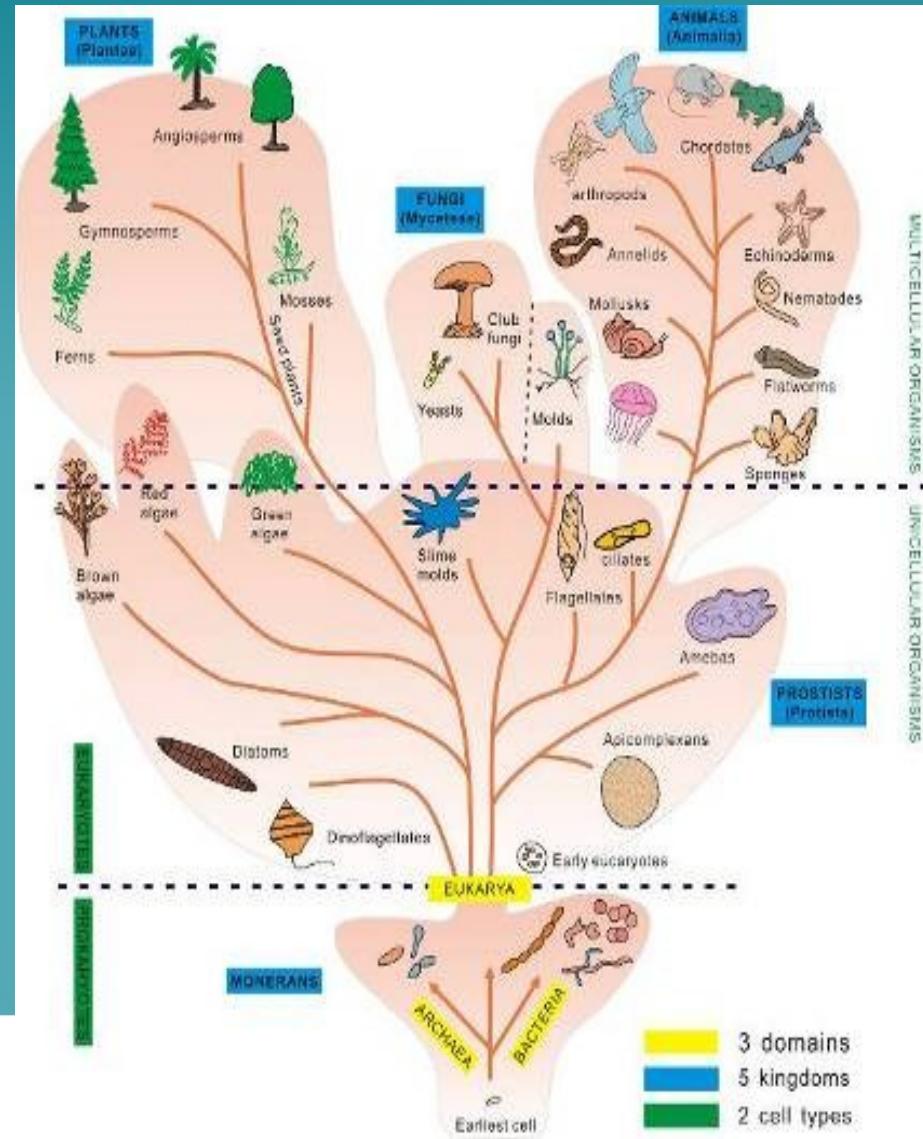

Ivana Damnjanović

www.fppt.info

EKOLOŠKI FAKTORI=USLOVI ŽIVOTA

- Svaki biotop se odlikuje određenim **uslovima** koji u njemu vladaju (svetlost, temperatura, vlažnost...), i koji pogoduju **određenim vrstama živih bića**

Uslovi života koji odlikuju neki biotop nazivaju se EKOLOŠKI FAKTORI

EKOLOŠKI FAKTORI

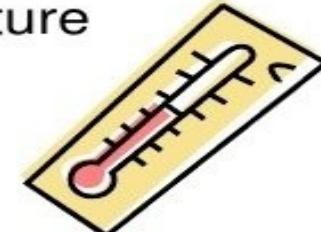
BIOTIČKI – uticaji žive prirode

- Living
- Examples
 - Plants
 - Animals
 - Fungi
 - Bacteria

ABIOTIČKI – uticaji nežive prirode

- Non-Living
- Examples
 - Water
 - Sunlight
 - Soil
 - Air
 - Temperature

Abiotic

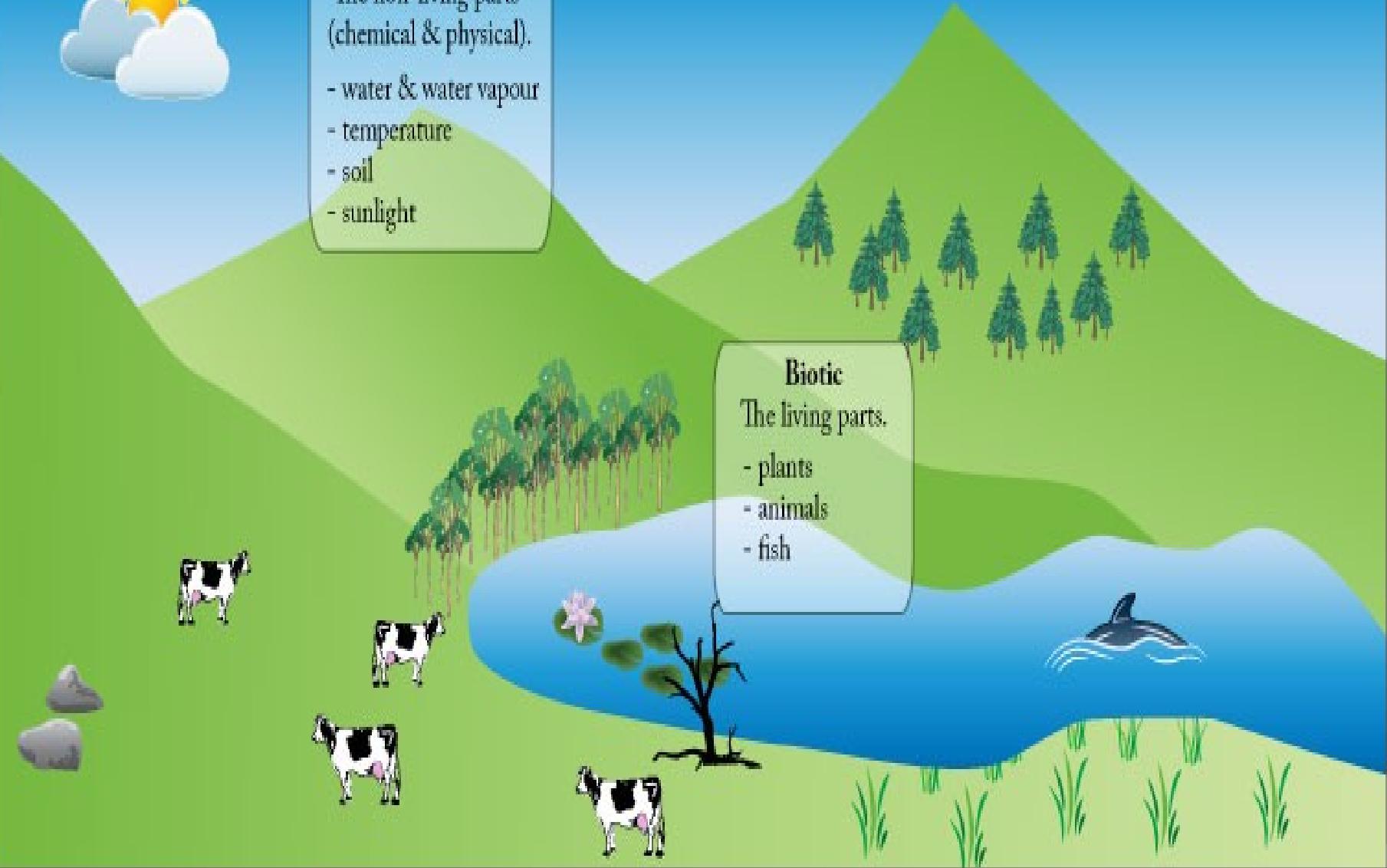
The non-living parts
(chemical & physical).

- water & water vapour
- temperature
- soil
- sunlight

Biotic

The living parts.

- plants
- animals
- fish

Living Things

Plants

Protists

Fungus

Bacteria

Non Living Things

Water

Soil

Air

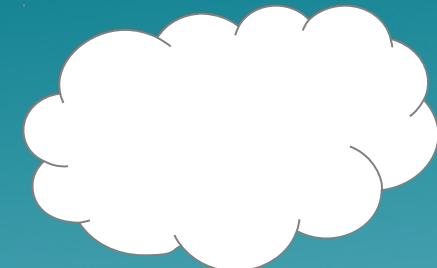

Light

Minerals

ABIOTIČKI FAKTORI

**KLIMATSKI
FAKTORI**

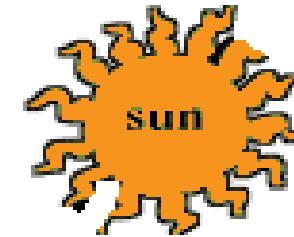
**OROGRAFSKI-
FAKTORI RELJEFA**

**EDAFSKI-FAKTORI
ZEMLJIŠTA**

Abiotic factors

Air

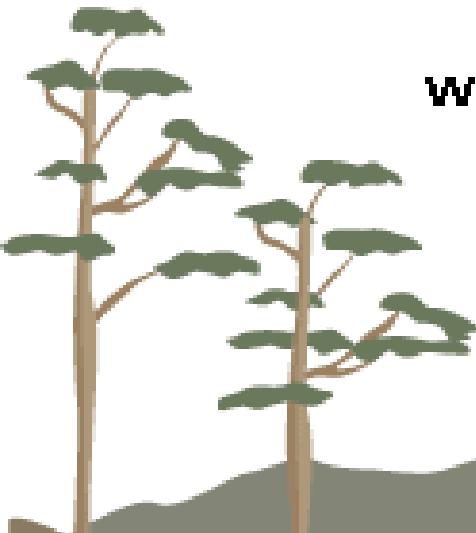

wind

light

temperature

Gases

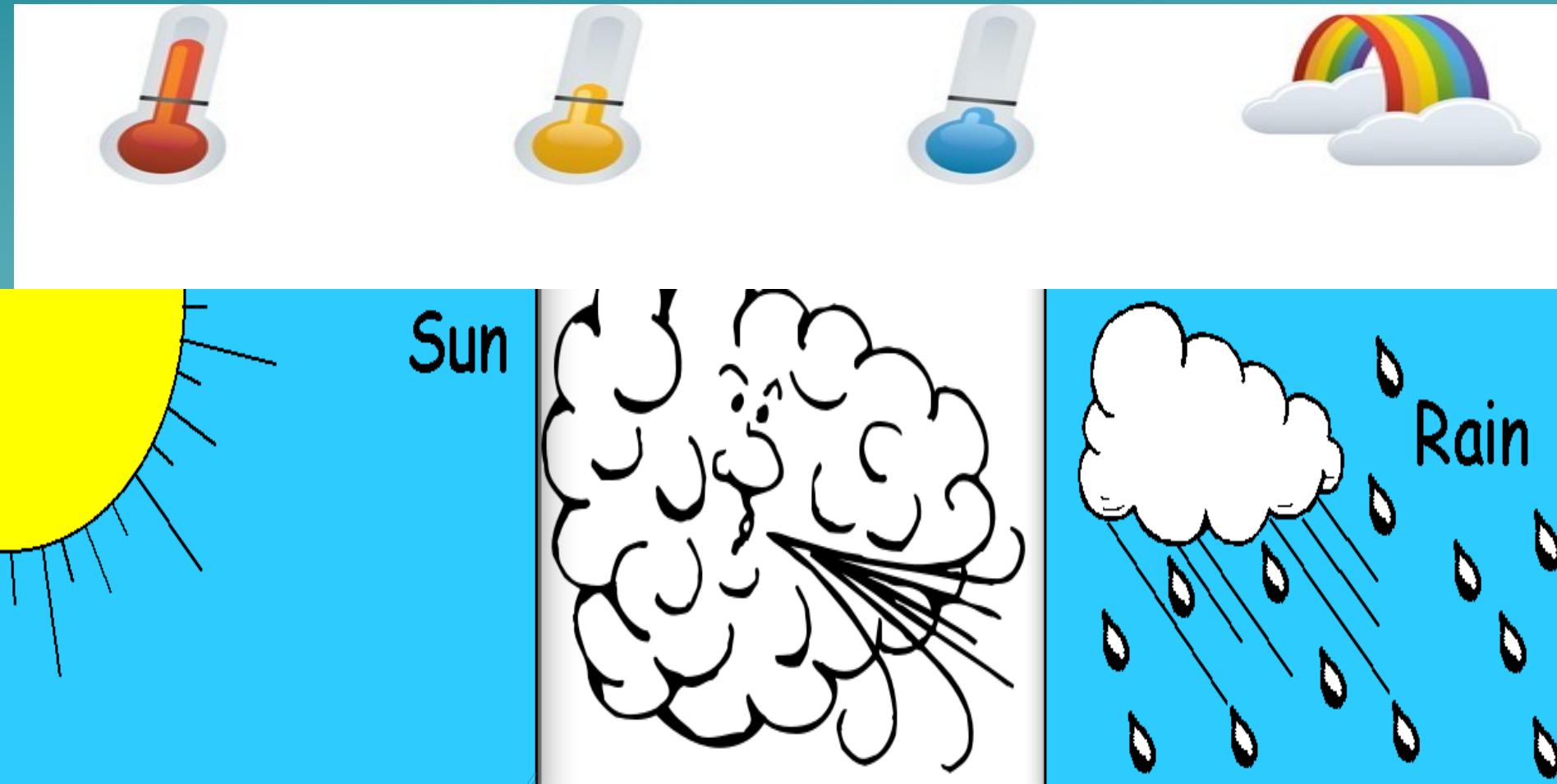

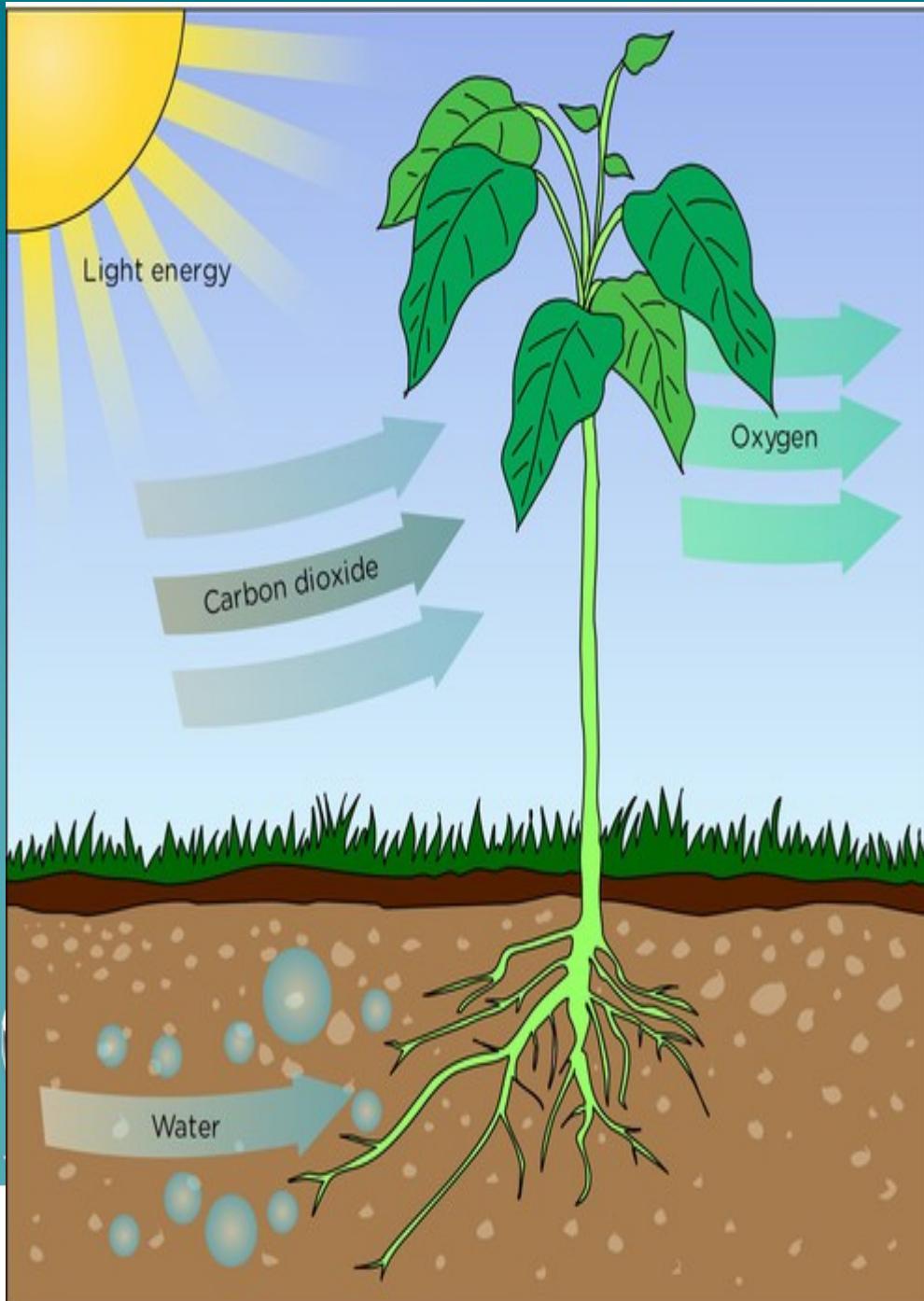
water

soil

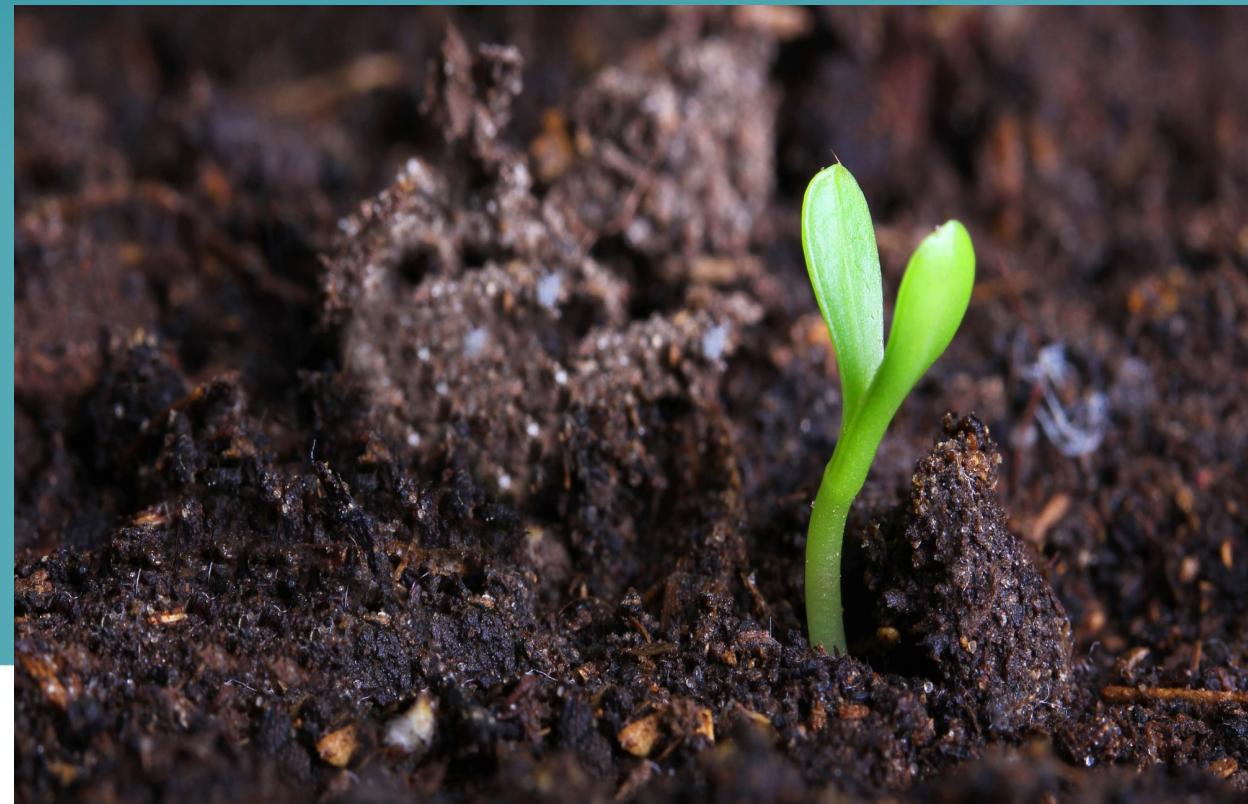
KLIMATSKI FAKTORI: sunčeve zračenje i svjetlost; toplota i temperatura; voda i vlažnost; vazduh i vetrar
- Omogućavaju disanje, fotosintezu, transpiraciju, oprašivanje, rasejavanje

EDAFSKI-FAKTORI ZEMLJIŠTA se odnose na fizičke, hemijske i biološke osobine zemljišta

- Plodnost zemljišta (prisustvo vode, mineralnih materija)
- Značaj za fotosintezu
- Mnogi organizmi žive u zemljištu

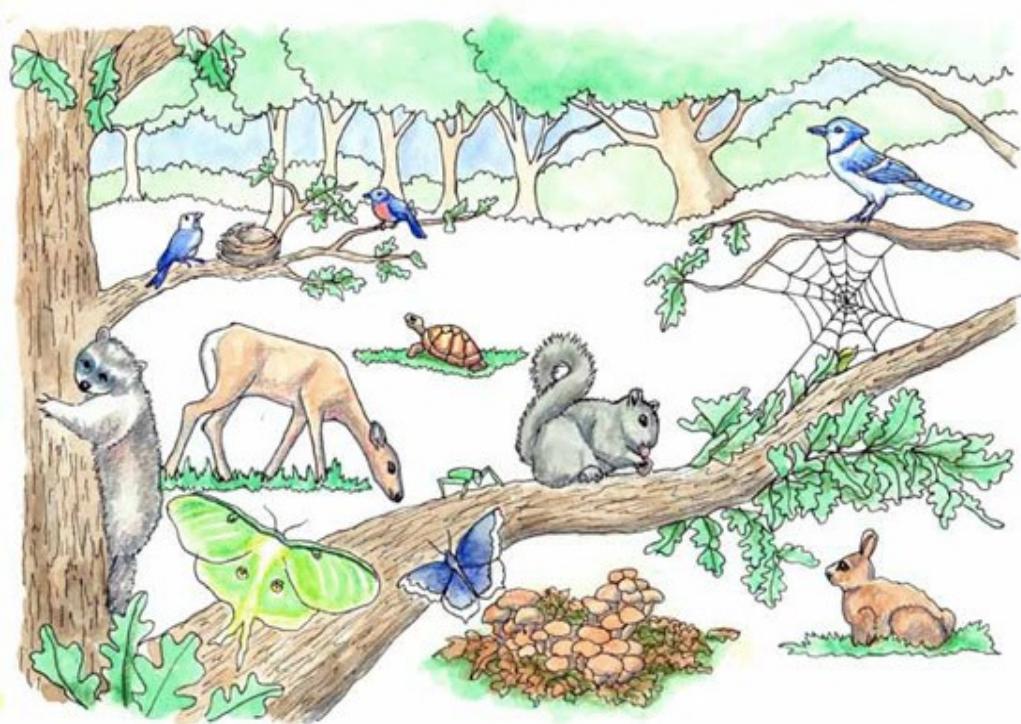
OROGRAFSKI-FAKTORI RELJEFA: nadmorska visina nagib terena, položaj terena u odnosu na strane sveta

- Npr. različiti organizmi žive na različitoj nadmorskoj visini
- Reljef utiče na klimatske odlike staništa

BIOTIČKI FAKTORI

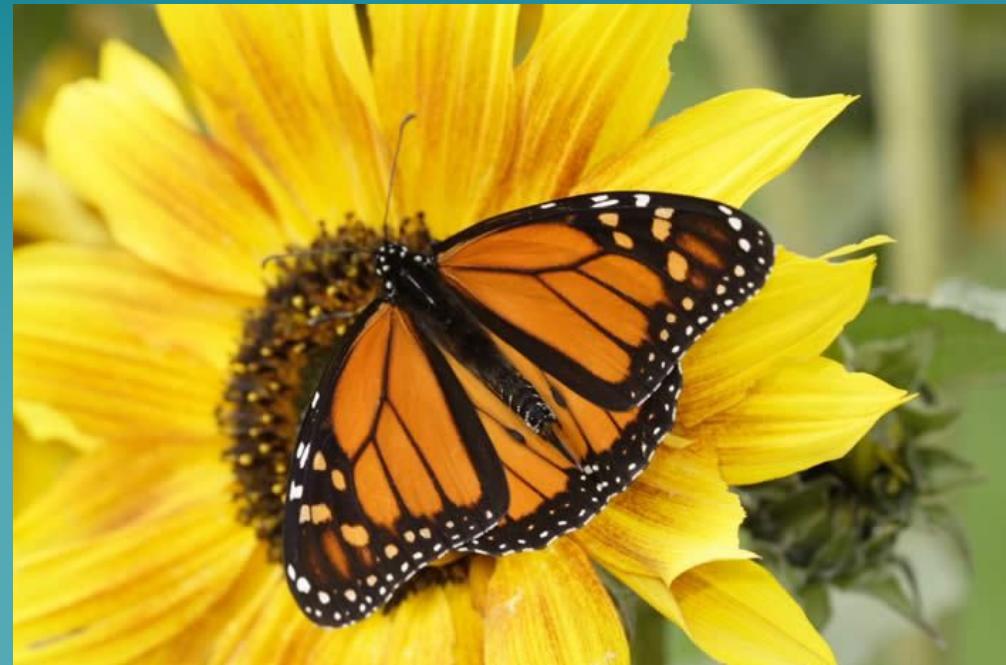
**Podrazumevaju uzajamne odnose između živih bića
kao i uticaje živih bića na neživu prirodu**

Primeri međusobnih odnosa između živih bića

U potrazi za nektarom
leptiri vrše **oprašivanje**

Herbivorija je odnos ishrane
u kome se biljojedi hrane biljkama

Predatorstvo je odnos ishrane u kome jedna životinja (lovac – grabljivac) aktivno lovi drugu životinju (plen) kojom se hrani

Parazitizam je odnos ishrane u kome jedan organizam (parazit) živi na račun drugog organizma (domaćin)

Poluparazitizam je takav odnos u kome poluparazit deo svojih potreba ostvaruje na račun domaćina, a deo ostvaruje sam

- Imela: nema korenov sistem

Živi na granama drugih biljaka i preko tih biljaka se snabdeva vodom, a sama obavlja fotosintezu

Simbioza-odnos u kojem oba člana imaju korist

Primer: simbioza između raka i morske sase

-Rak samac ima korist od morske sase

jer ga ona štiti od neprijatelja a

morska sasa ima korist jer lakše dolazi do hrane

Primer uticaja živih bića na neživu prirodu:

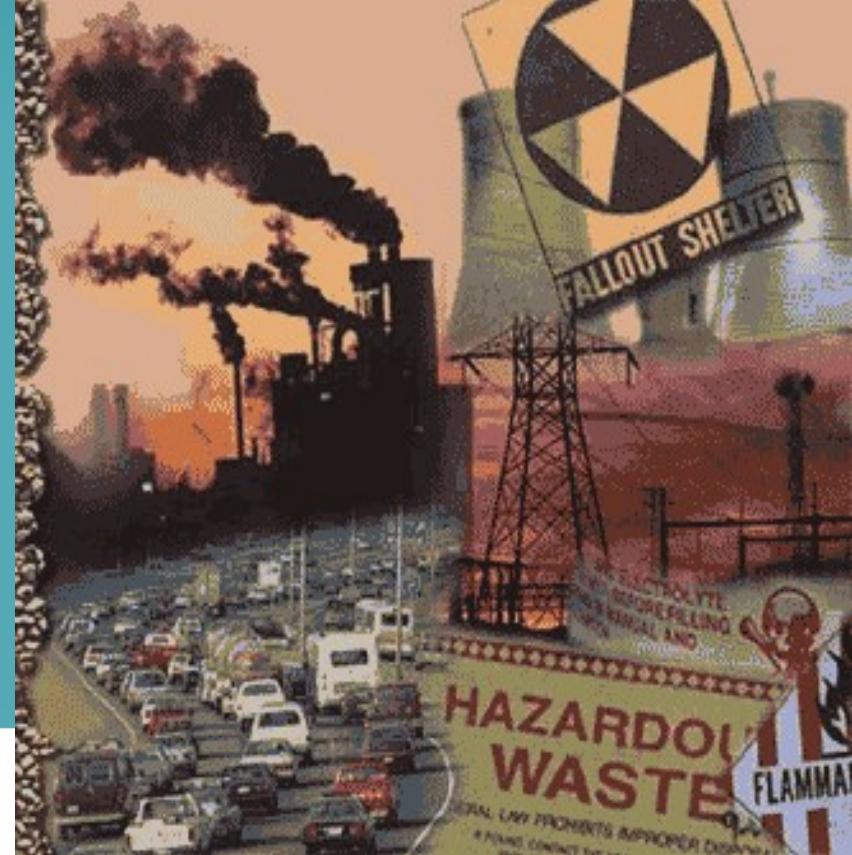
- U gustoj šumi drveće propušta malu količinu svetlosti,
pa je samim tim temperatura u šumi niža, a vlažnost vazduha veća
- Šuma usporava strujanje vazduha (brzinu vetra),
pa je i klima u šumi drugačija u odnosu na onu van nje

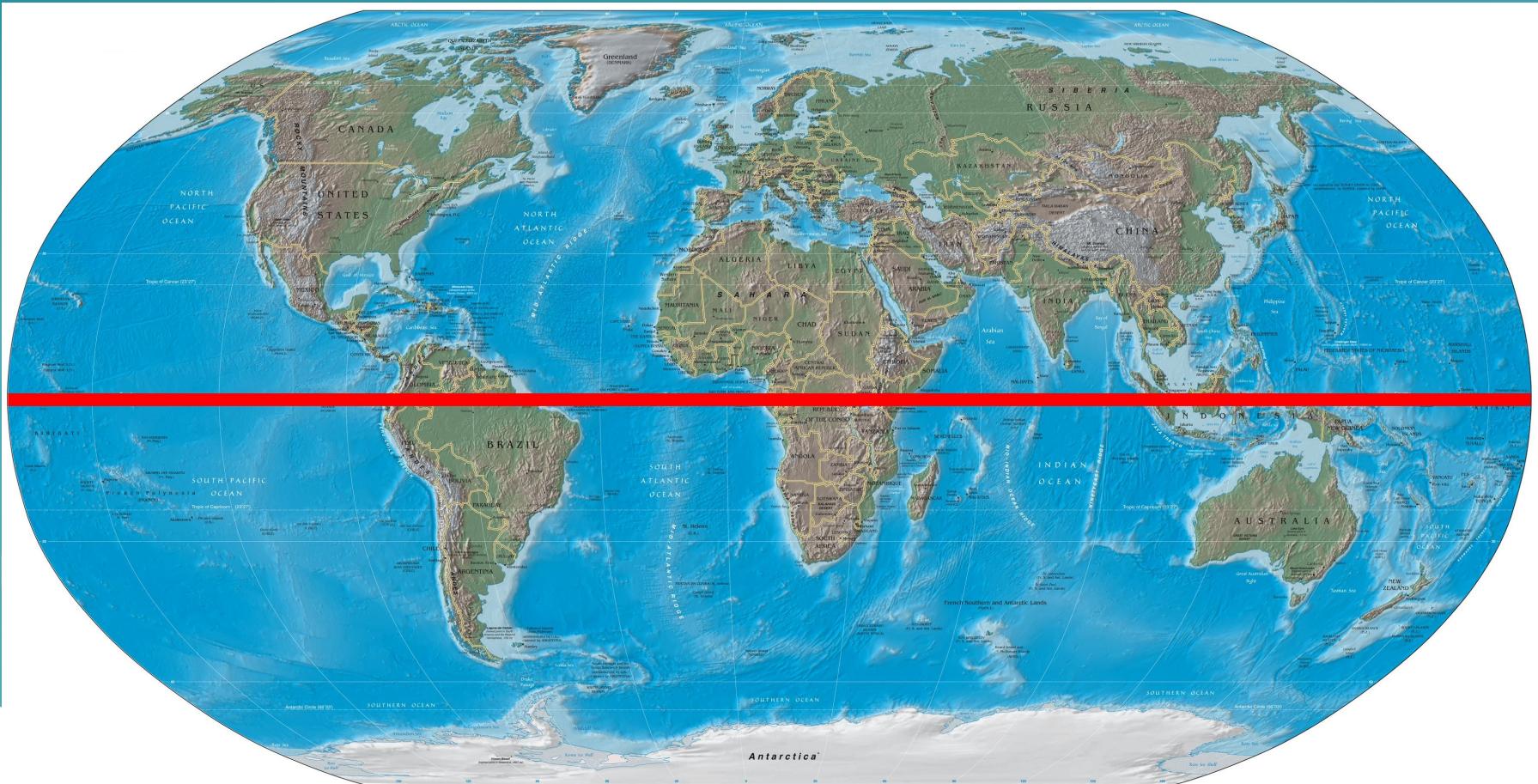
ANTROPOGENI FAKTOR-uticaj čoveka na živu

i neživu prirodu

- Negativan uticaj**
- Poseban biotički faktor**

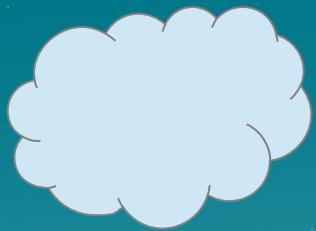

- Ekološki faktori se razlikuju počev od ekvatora ka polovima, ili od više ka nižoj nadmorskoj visini

- U okviru istog biotopa ekološki faktori se menjaju u toku dana i noći, tokom godine

- Ekološki faktori deluju istovremeno, uzajamno se uslovjavaju i menjaju vremenom
- Uticaj temperature na vlažnost vazduha (svaki stepen porasta temperature poveća vlažnost vazduha za oko 7%)
- Zavisnost temperature od sunčevog zračenja

